

17 ΜΑΡ. 2014

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 17.3.2014
Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΟ.Α./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε./330

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Ιωάννη Λαγό

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 6285/14.2.2014 Ερώτηση

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 6285/14.2.2014 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Ιωάννη Λαγού και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες υπηρεσίες μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το αρχαίο τείχος Πειραιά χαρακτηρίστηκε ως ιστορικό μνημείο με την υπ' αρ. Α1/Φ02/22293/866/29.4.1982 Υ.Α. (ΦΕΚ 414/Β/24.6.1982), ενώ με την υπ' αρ. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/36293/1796/18.8.2000 Υ.Α. (ΦΕΚ 1115/Β/8.9.2000) η περιοχή των Αστικών Πυλών Πειραιώς κηρύχτηκε αρχαιολογικός χώρος.

Στο τμήμα του κηρυγμένου αρχαιολογικού χώρου των Αστικών Πυλών στον Πειραιά, που ορίζεται από τις οδούς Πύλης – 34^{ου} Συντάγματος Πεζικού – Διστόμου – Ευριπίδου, σώζονται τα κατάλοιπα της Διαμέσου των Μακρών Τειχών Πύλης της οχύρωσης του αρχαίου Πειραιά. Το μνημείο αλλά και ο περιβάλλων χώρος του είναι το αποτέλεσμα της υλοποίησης ενός μόνο μέρους του προγράμματος των αρχών της δεκαετίας του 2000, του τότε Υπουργείου Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Διεύθυνση Ειδικών Έργων / Αναβάθμισης Περιοχών) που ενέταξε στα Ολυμπιακά Έργα την ανάπτυξη της περιοχής της εισόδου του Πειραιά (Ν. 2947 (ΦΕΚ 228/Α/9.10.2001) «Θέματα Ολυμπιακής Φιλοξενίας, Έργων Ολυμπιακής Υποδομής και άλλες διατάξεις» άρθρο 7). Εκτός των λοιπών πολεοδομικών και κυκλοφοριακών παρεμβάσεων, η μελέτη προέβλεπε την δημιουργία ενός αρχαιολογικού πάρκου που θα περιελάμβανε τις δύο Αστικές Πύλες και το ενδιάμεσο τμήμα του βόρειου τείχους της πόλης του Πειραιά, μήκους περίπου 100 μ. που συνέδεε τις δύο Αστικές Πύλες (Διαμέσου Πύλη και Αστικός Πυλών). Για το σκοπό αυτό προβλεπόταν η απαλλοτρίωση ολόκληρων οικοδομικών τετραγώνων (158, 159, 160, 161, 162, 163, το βόρειο μέτωπο του Ο.Τ. 141 και τμήμα του Ο.Τ. 143), η κατάργηση δρόμων (οδός Ελ. Ζαννή, και τμήμα της οδού Κόδρου, τμήματος της 34^{ου} Συντάγματος Πεζικού και τμήματος της Κολοκοτρώνη μεταξύ οδού Πύλης και Ομηρίδου Σκυλίτση) και η πεζοδρόμηση άλλων (οδός Πύλης από Φίλωνος έως Ευριπίδου και τμήμα της οδού Ευρυπίδου από Πύλης έως Διστόμου).

Η εν λόγω Μελέτη εγκρίθηκε με την υπ' αρ. ΥΠΠΟ/ΓΔΑ/ΑΡΧ/Α1/Φ02/4161/299/27.1.2003 Υ.Α. «Έγκριση Μελέτης Ενοποίησης και Ανάδειξης του Αρχαιολογικού Χώρου των Αστικών Πυλών του Πειραιά», υπό τον όρο οι απαραίτητες απαλλοτριώσεις να μην βαρύνουν τον προϋπολογισμό του τότε ΥΠΠΟ και του ΤΑΠΑ. Εν συνεχεία, οι απαραίτητες πολεοδομικές ρυθμίσεις καθορίστηκαν με την υπ' αρ. 32749/25.8.2003 Κοινή Απόφαση των Υπουργών ΠΕΧΩΔΕ και Πολιτισμού (ΦΕΚ 948/Δ/11.9.2003) «Τροποποίηση του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου του Δήμου Πειραιά (Ν. Αττικής) και καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης». Με την ΚΥΑ μετατοπίστηκαν οι ρυμοτομικές γραμμές, καθορίστηκαν πεζόδρομοι, ορίστηκε η δημιουργία Μουσείου στο Ο.Τ. 143, καθώς και δύο κτηρίων κατά μήκος του βόρειου τμήματος του Ο.Τ. 141 και η περιοχή που περικλείεται από τις οδούς Πύλης – Ομηρίδου Σκυλίτση – 34^{ου} Συντάγματος Πεζικού - Διστόμου - Ευριπίδου χαρακτηρίστηκε αρχαιολογικό πάρκο – κοινόχρηστος χώρος (Ο.Τ. 158, 159, 160, 161, 162, 163 και το βόρειο τμήμα του Ο.Τ.141).

Η εγκεκριμένη από το ΥΠ.ΠΟ. ανωτέρω Μελέτη δεν υλοποιήθηκε στο σύνολό της. Από την Μελέτη υλοποιήθηκαν τα εξής: 1) Απαλλοτριώθηκαν τα Ο.Τ. 158 και 159 και κατεδαφίστηκαν τα κτήρια με δαπάνη του ΥΠΕΧΩΔΕ, με εξαίρεση το ακίνητο στο Ο.Τ. 159 επί της οδού Διστόμου 8 («Βαρελάδικο») το οποίο απαλλοτριώθηκε από το ΥΠ.ΠΟ και κατεδαφίστηκε με δαπάνη του ΥΠΠΟ. 2) Καταργήθηκε η οδός Ελ. Ζαννή και τμήμα της οδού Κόδρου. 3) Απαλλοτριώθηκε από το ΥΠΕΧΩΔΕ τμήμα του Ο.Τ. 143 όπου και ανεγέρθηκε με δαπάνη του ΥΠΕΧΩΔΕ, στην οδό Πύλης 8 το Θεματικό Μουσείο Οχυρωματικής Τέχνης. 4) Τμήμα της οδού Πύλης, από 34ου Συντάγματος Πεζικού έως Ευριπίδου καταργήθηκε και διαμορφώθηκε σε πεζογέφυρα/πεζόδρομο, κάτω από την οποία διαμορφώθηκε ημιυπαίθριος χώρος με συνοδά κτήρια του Θεματικού Μουσείου (αναψυκτήριο, φυλάκειο, εκδοτήριο εισιτηρίων). Τέλος, το ακίνητο στο Ο.Τ.160, με αρ. ΑΒΚ 1559, στην συμβολή των οδών 34ου Συντάγματος Πεζικού και Διστόμου (πρώην κτήριο ΟΚΑΝΑ) παραχωρήθηκε στο Υπουργείο Πολιτισμού (άρθρο 13 του Ν. 3322 (ΦΕΚ 58/Α/7.3.2005). Επιπλέον περιφράχθηκε ο αρχαιολογικός χώρος της Διαμέσου Πύλης κατά μήκος τμημάτων των οδών Πύλης, Ευριπίδου, Διστόμου, 34^{ου} Συντάγματος Πεζικού έκτασης, περιφράχθηκε τμήμα της αρχαίας οχύρωσης επί της οδού Κόδρου από τη συμβολή της με την οδό 34^{ου} Συντάγματος Πεζικού έως την συμβολή της με την οδό Κολοκοτρώνη, καθώς και ο αρχαιολογικός χώρος του Αστικού Πυλώνα μεταξύ των οδών Κολοκοτρώνη – Πύλης – Ομηρίδου Σκυλίτση.

Το ΥΠΕΧΩΔΕ με το υπ' αρ. 102109/2647/8.11.2005 έγγραφο γνωστοποιούσε στην ΚΣΤ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων ότι εγκαταλείπει το έργο, ότι δεν πρόκειται να προβεί σε επιπλέον απαλλοτριώσεις πέραν των όσων πραγματοποίησε μέχρι εκείνη την ημερομηνία και συνακόλουθα δεν θα προχωρούσε στις λοιπές εργασίες ανάπλασης και ανάδειξης του αρχαιολογικού χώρου, ούτε και στην εκπόνηση και υλοποίηση των αναγκαίων Μελετών για την λειτουργία του Μουσείου επί της οδού Πύλης 8.

Η υφιστάμενη κατάσταση του αρχαιολογικού χώρου της Διαμέσου Πύλης επί της οδού 34^{ου} Συντάγματος Πεζικού έχει ως εξής:

- Ο περιβάλλον χώρος του μνημείου παραμένει τραυματισμένος από το αποτύπωμα επί του εδάφους των κτηρίων που κατεδαφίστηκαν.

- Τα ακανόνιστα όρια ορισμένων εκ των ανασκαφικών ορυγμάτων επιτείνουν την εικόνα του διαταραγμένου χώρου που αναδίδει το οικόπεδο.

- Στο χώρο παραμένουν ακόμα (αν και περιορισμένα) υπολείμματα οδοστρώματος και παλαιών κιγκλιδωμάτων.

- Παρότι το μνημείο δεν βρίσκεται σε κρίσιμη κατάσταση, χρήζει επεμβάσεων προστασίας (όπου συγκεντρωμένη ροή των ομβρίων διέρχεται διαμέσου των λίθων της ανωδομής) και συντήρησης.

- Παρότι ο χώρος βρίσκεται σε κεντρικό και περίοπτο σημείο της πόλης, παραμένει απομονωμένος και κλειστός στο κοινό. Η εγκατάλειψη του έργου από το ΥΠΕΧΩΔΕ, εκτός των δυσμενών συνεπειών αναφορικά με το μνημείο των Αστικών Πυλών, καθώς δεν ολοκληρώθηκε η αποκάλυψη και η ανάδειξή του και δεν λειτούργησε το Μουσείο Οχυρωματικής Τέχνης είχε δυσμενέστερες συνέπειες και στο αστικό περιβάλλον. Ένας σημαντικός αριθμός υφιστάμενων κτηρίων (14 κτήρια) που χωροθετούνται στα Ο.Τ. που ρυμοτομήθηκαν ως αρχαιολογικό πάρκο – κοινόχρηστος χώρος (Ο.Τ. 160, 161, 162, 163, 141) και δεν απαλλοτριώθηκαν για την επίτευξη αυτού του σκοπού, υπόκεινται στους περιορισμούς που απορρέουν από την τροποποίηση του ρυμοτομικού, καθώς για αυτά δεν μπορεί να εκδοθεί οικοδομική άδεια για επισκευές, διαμορφώσεις, προσθήκες κλπ, με συνέπεια, όσα από αυτά έπαψαν κάποια στιγμή να λειτουργούν, σήμερα να μην μπορούν να επαναλειτουργήσουν καθώς δεν μπορεί να γίνει σε αυτά καμία επισκευή, τροποποίηση, εσωτερική διαρρύθμιση κλπ για τα οποία απαιτείται Οικοδομική Άδεια. Από τα παραπάνω κτήρια βρίσκονται σε πλήρη εγκατάλειψη το κτήριο που καταλαμβάνει ολόκληρο το Ο.Τ. 161, έξι κτήρια στο Ο.Τ. 162 και όλο το βόρειο τμήμα του Ο.Τ. 141 όπου στο παρελθόν λειτουργούσαν πέντε καταστήματα.

Η ΚΣΤ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων έχει προβεί στις ακόλουθες ενέργειες σχετικά με το θέμα:

- 1) Στις 30.11.2010 υπεγράφη η Προγραμματική Σύμβαση Πολιτισμικής Ανάπτυξης για το έργο: «Αποκάλυψη και Ανάδειξη της οχύρωσης της Αρχαίας Πόλης του Πειραιά», προϋπολογισμού 250.000,00 ευρώ μεταξύ του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού και της τότε Νομαρχίας Πειραιά. Η εν λόγω Προγραμματική Σύμβαση έληξε στις 30.11.2012 και από τότε εκκρεμεί από τη πλευρά της Περιφέρειας Αττικής η συνυπογραφή της Παράτασης της εν λόγω Προγραμματικής Σύμβασης προκειμένου να ολοκληρωθεί το φυσικό αντικείμενο του έργου. Το αίτημα έχει διατυπωθεί επανειλημμένως από την πλευρά της ΚΣΤ' ΕΠΚΑ προς την Περιφέρεια

Αττικής (αρ. πρωτ. 8039/8.10.2012, 9079/13.11.2012, 2757/8.4.2013, ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΚΣΤ'ΕΠΚΑ/107678/55183/6043/29.6.-2013, ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΚΣΤ'ΕΠΚΑ/170359/90764/8739/2.10.2013, ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΚΣΤ'ΕΠΚΑ/1071/645/43/30.12.2013). Το έργο αφορά κυρίως στην ανάδειξη του Κονώνειου Τείχους της Πειραιϊκής Ακτής ενώ σε ό,τι αφορά στις Αστικές Πύλες οι επεμβάσεις αφορούν στην ανάδειξη του μνημείου με την τοποθέτηση ενημερωτικών πινακίδων και φωτισμού ανάδειξης. Στο πλαίσιο της Προγραμματικής Σύμβασης ανατέθηκε σε ειδική εταιρεία η εκπόνηση της Μελέτης Φωτισμού, η οποία εξετάζεται από τις αρμόδιες Διευθύνσεις του ΥΠ.ΠΟ.Α.

2) Σε συνεργασία με την ΚΣΤ' ΕΠΚΑ η Διεύθυνση Αναστήλωσης Αρχαίων Μνημείων του ΥΠ.ΠΟ.Α. εκπόνησε νέα μελέτη ανάδειξης του Αρχαιολογικού Χώρου της Διαμέσου Πύλης (επί της οδού 34^{ου} Συντάγματος Πεζικού) η οποία εγκρίθηκε με την υπ' αρ. ΥΠΠΟΤ/ΔΑΑΜ/518/34277/26.4.2012 Υ.Α. Ακολούθως, η ΚΣΤ' Εφορεία συνέταξε κοστολογημένη πρόταση εφαρμογής με χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της εν λόγω Μελέτης. Με τα υπ' αρ. 7517/19.9.2012 και 982/6.2.2013 έγγραφά της η ΚΣΤ' ΕΠΚΑ διαβίβασε στην ΕΥΤΟΠ τον φάκελο της Μελέτης και την Πρόταση Εφαρμογής και αιτήθηκε την ένταξη του έργου στο ΕΣΠΑ. Παράλληλα, με το υπ' αρ. 7898/2.10.2012 έγγραφό διαβίβασε τον φάκελο της Μελέτης και την Πρόταση Εφαρμογής στην Αντιπεριφέρεια Πειραιά προκειμένου να εξεταστεί η δυνατότητα σύναψης νέας Προγραμματικής Σύμβασης για την εφαρμογή της Μελέτης Ανάδειξης της Διαμέσου Πύλης.

3) Τέλος, η ΚΣΤ' ΕΠΚΑ έχει καταθέσει προκαταρκτική πρόταση για την ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου των Αστικών Πυλών στην επόμενη Προγραμματική περίοδο ΣΕΣ 2014-2020.

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υφυπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού
2. ΔΙΠΚΑ
3. ΚΣΤ' ΕΠΚΑ